

2017

Indholdsplan

Indholdsfortegnelse

Side 3: Det grundlæggende

Side 4: Anderledes uger

Intro uge

- Lejrskole uge
- Musisk/kreativ uge
- Projektuge
- Matematikuge
- Udenlandstur
- Påskeugen
- Skriftlige - og mundtlige prøveperiode
- Sidste uge

Side 8: Linjefag

- Billedkunst
- Idrætslinje – Boldlinjen
- Musik
- Outdoor
- Teater
- Livslinjen

Side 12: Valgfag

Side 13: Skolefag

Anderledes 10 – Højskoleklassen

- Dansk
- Fortællertime
- Fysik og Kemi
- Idræt
- Historie
- Kristendomskundskab
- Matematik
- Projekt opgave
- Samfundsfag
- Sprog
- Uddannelsesvejledning

Side 31: Det kreative og innovative element

Side 31 : Beslutningskompetence vedr. undervisning

Side 31: Hverdagen – bl.a.

- Praktiske opgaver. Familielærerens funktion
- Noget om køkken, spisesal og måltider
- Lærertilsyn – dagsrytme

Det grundlæggende

Efterskolelovens formål

§ 1. Loven omfatter folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), der tilbyder undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse, og som er godkendt af undervisningsministeren til tilskud.

En efterskole ... med vilje

Aarhus Efterskole er en skole med vilje! En vilje til at møde de unge respektfuldt, åbent og tillidsfuldt. En vilje til undervisning på et højt, fagligt, kreativt og innovativt niveau. En vilje til at danne mennesker gennem det fysiske, musiske og kunstneriske - tæt på byens puls og i naturens rum.

Aarhus Efterskole er en fri skole, der bygger på brede og almene folkekirkelige værdier og på dansk højskole-tradition. Skolen er et hjem, som favner de unge, der går der, og den danner trygge rammer om samtale, fællesskab og demokratisk dannelse.

At være en fri skole betyder, at Aarhus Efterskole er underlagt lovgivningen for fri- og efterskoler. Skolen har selv har valgt at stå frit i forhold til organisatoriske baglande og særlige teologiske og politiske retninger. Skolen er en holdnings- og handlingsskole, der gennem alle sine aktiviteter har til formål at gøre eleverne til kritisk tænkende, selvstændige og kreative mennesker, der med livslyst og mod engagerer sig i deres med-mennesker og i samfundet.

At skolen henter sine værdier i det folkekirkelige betyder, at kristendommen er en naturlig og grundlæggende del af skolens fundament og en aktiv med- og modspiller i hverdagen på skolen. Det betyder også, at det ikke er en bestemt folkekirkelig retning, der præger skolen. Eleverne møder en kristendom i dialog, hvor der er højt til loftet og plads til tro og tvivl om alle de store spørgsmål.

At Aarhus Efterskole er rundet af højskoletraditionen betyder, at tanker om dannelse, elevers menneskelige modning og fordybelse og deres forberedelse til livet som voksne samfundsborgere er afgørende. På samme måde er det skolens mål, at undervisningen og samværet gør eleverne klar til en kommende ungdomsuddannelse.

På Aarhus Efterskole er der plads til mangfoldighed, og den enkelte elev er forpligtet på det fælles. Efterskolen er et fællesskab eleverne imellem og mellem elever og skolens medarbejdere, der alle er på samme hold. Efterskole er noget vi skaber sammen – med vilje.

At Aarhus Efterskole er et hjem ligger i skolens DNA. Helt tilbage fra dengang skolen hed Unge Hjemms Efterskole, og fortsat i hele den måde skolen tænker om, hvordan livet skal være på skolen, og hvordan hverdagen skal fungere mellem unge og voksne: Relationerne bygger på tillid og med plads til at begå fejl og blive samlet op igen.

Anderledes uger

En del uger er anderledes skemaet er brudt op og lærere og elever arbejder i fællesskab på projekter af en uges varighed. Følgende er formål og indholdsbeskrivelser for disse uger.

Introuge

Formål

Formålet med indkøringsugerne er, at eleverne lærer at kende

- hinanden
- lærerne og det øvrige personale
- skolen
- skolens hverdag
- skolens regler
- skolens omegn

Det er ligeledes formålet, at eleverne bliver trygge ved deres nye og anderledes tilværelse.

Indhold

Indholdet i introduktionsfasen er meget samvær i familien, gruppepsykologiske øvelser, musik- kreative aktiviteter, idræt, praktiske opgaver samt fortælltimer og nogen klassedelt undervisning.

Lejrskoleuge

Formål

Formålet med lejrskoleugen er, at elever og lærere sammen oplever naturen, og at de sammen oplever et socialt- og et arbejdsfællesskab i andre rammer samt andre sammenhænge end de daglige.

Indhold

I lejrskoleugen arbejdes uden for skolens eget område med emner, der primært gør brug af naturen og foregår i naturen. Der arbejdes med aktiviteter som kræver samarbejde, og som både fysisk og socialt er udfordrende for den enkelte elev.

Musik/kreativ – uge

Formål

- At give eleverne en oplevelse ud over hverdagens almindelighed.
- At lade eleverne opleve, at vi sammen kan fortælle en historie.
- At eleverne lærer at arbejde med kreative udtryk.
- At eleverne lærer at samarbejde om en større opgave.
- At eleverne lærer at arbejde med livstydning.

Det centrale i M/K-ugen

M-K-ugen og forestillingen må aldrig primært blive underholdning for underholdningens skyld. Det er ikke en show-forestilling, hvor vi viser, hvor dygtige vi er. Det er først og fremmest et teatermæssigt udtryk (på det niveau, vi nu kan gøre det) for vores grundholdning, ideologisk og pædagogisk. Det betyder, at det primære er at give eleverne en oplevelse af, at de sammen kan fortælle en historie, uden at nogle er vandbærere og andre stjerner, men det betyder også at M-K-uger er forsøg på et kollektivt, kursorisk udtryk, hvor kunsten bruges til at udtrykke vores livstydning.

Noget sådant er selvfølgelig problematisk, når det gøres kollektivt og er kun muligt, hvis vi konstant beskæftiger os med livstydningen, som vi gør i morgensange, aftensange, bibeltimer, timer og samtaler imellem os og med eleverne.

Selvfølgelig skal M-K-ugen være en forestilling der er poetisk, sjov og glad, men hvis det er det primære formål, er det ikke M-K-ugen, der har formål at være en del af elevernes læring.

Tidsplan -opbygning

1. Idégrundlag skal fastlægges i lærerrådet senest ved skoleårets start. Idégrundlaget skal, hvis det er muligt, tage hensyn til, hvad der rører sig i elev- flokken.
2. Synopse udarbejdes i august/september måned og godkendes af lærerrådet.
3. Manus, der kan bruges som spilgrundlag udarbejdet i september-oktober måned.
4. Eleverne præsenteres for spilgrundlag i november måned.
5. Gruppeopdeling m.v. sker i november måned.
6. Opbygning af spil sker i de 10 dage op til 1. søndag i advent.
7. Forestillingens premiere er lørdag før første søndag i advent.

Projektuge

Se 'Projekt opgave' under 'Skolefag'

Udenlandstur

Formål

Formålet med udenlandsturen er, at eleverne ved selvsyn får indblik i, og forståelse for et andet lands kulturelle, historiske, geografiske og politiske forhold. Samt at eleverne aktivt får arbejdet med de sproglige kundskaber.

Indhold

Turen indeholder 3 faser:

1. Forberedelse - hvor eleverne bliver bekendt med landets historiske udvikling og nuværende forhold.
2. Afvikling - hvor eleverne besøger virksomheder, kulturelle, historiske og politiske institutioner.
3. Efterbearbejdsfasen - hvor eleverne sammen med lærerne bearbejder indtrykkene og oplevelserne fra turen.

Påskeugen

Formål

At arbejde med påskens fortællinger, både den jødiske historiske baggrund og den kristne påske- begivenhed med død og opstandelse.

At arbejde med vigtige kristne begreber og symboler i hele forløbet fra indtoget i Jerusalem til opstandelsesmorgenen.

At arbejde med påskens verdslige traditioner og folketro.

Indhold

Påskens budskab belyses bl.a. gennem Bibelen, film og international litteratur, som baggrund for diskussion, samtale og musisk- kreative udtryksformer. Påskeugens forløb afrundes med fælles morgenmåltid og værksteds-gudtjeneste på skolen med de forskellige elementer fra ugens forløb.

Skriftlige prøver

Alle elever, uanset hold og niveau, deltager i skriftlige prøver. (undtaget herfra er elever i skolens anderledes 10. klasse, der går til en ungdomsprøve; læs om denne prøve på skolens hjemmeside og under afsnittet om anderledes 10.)

Mundtlige prøver

Alle elever, der af en eller anden grund ikke deltager i mundtlig prøve, deltager i et **alternativt undervisningsprogram**

Formål

Formålet med det alternative undervisningsprogram er, at stille eleverne over for personer, holdninger og problemstillinger, der kan blive deres egne, når de forlader efterskolemiljøet. Samt at eleverne gennem løsning af praktiske opgaver, oplever selvværd.

Indhold

I det alternative program indgår lærere og elever som deltagere og tilhørere i foredrag og debatter, samt virksomheds- og institutionsbesøg. Lærere og elever indgår på lige fod i løsning af praktiske opgaver vedr. vedligeholdelse af skolen og dens omgivelser.

Sidste uge

Formål

Formålet med sidste uge er, at elever og lærere igennem ikke-boglige aktiviteter oplever fællesskabet og den enkeltes ansvar og indflydelse i gruppen.

Eksempelvis arbejdes der med aktiviteter og projekter af musisk, dramatisk, kreativ og praktisk karakterer. Skoleåret afsluttes med disse aktiviteter, og for eleverne er disse udfoldelser samtidig afslappende og frigjorte, da ingen censor men kun deres egen dømmekraft danner grundlag for deres vurdering.

Indhold

Sidste uge indeholder aktiviteter og projekter af musisk, dramatisk, kreativ og praktisk karakter. Herudover revyarbejde, danseforestilling, arbejde m. lyd/billedserie, billedværkstedaktiviteter, idræt m.v.

Linjefag

Billedkunst

Formål

- At eleverne udvikler deres evne for og lyst til at give udtryk for oplevelser og forestillinger.
- At eleverne tilegner sig færdigheder inden for faget, der kan være af værdi for dem, også i deres fritid.
- At eleverne udvider deres forståelse af billedmæssige udtryksformer og dermed deres mulighed for selvstændigt at vurdere dem.

Centrale områder

Teoretisk og praktisk arbejdes der med teknikprøver, eksperimenter og hele arbejdsforløb inden for kunstens hovedområder:

- Tegning
- Maleri
- Skulptur
- Design

Det centrale i kreativ værksted er at meddele sig og udtrykke sig i forskellige billedformer og samtidigt indruges kunsten i form af billedsamtale på klassen, eller ved galleri- og museumsbesøg, som demonstrationsmateriale til at udvikle den æstetisk dannelse og elevens forhold til eget udtryk. Inden for fagets kundskaber og færdigheder arbejdes med:

- Billedets indhold
- Skildringsformer
- Værktøj og teknik
- Formsprog
- Billedanalyse
- Formidlings- og præsentationsudtryk.

Eleverne skal have mulighed for, at fordybe sig i et eller flere store emner, temaer og forløb og have tid til at forarbejde dem.

Der arbejdes både individuelt og i grupper, såvel ud fra individuelle, som fælles temaer.

Idrætslinje

Formål

Formålet med undervisningen i idræt er,

- at eleverne gennem alsidige idrætsoplevelser opnår fysiske færdigheder samt social forståelse, således at deres kropslige og almene udvikling fremmes.
- at eleverne oplever glæden ved og betydningen af fysisk udfoldelse i forpligtende samspil med andre.
- at forbedre elevernes koordinationsevne, styrke og tekniske færdigheder inden for idrætsfaget.

Centrale områder

Idrætsundervisningen bygger på en mangfoldighed af bevægelsesaktiviteter som sammen med teoretiske og musiske aspekter skal give eleverne erfaringer med sammenhænge mellem krop og kultur.

Udgangspunktet for undervisningen er, at eleven møder op med en åben og nysgerrig tilgang til faget, således at elevens egne færdigheder og kundskaber er grundlaget for fordybelse inden for såvel kendte som ukendte områder.

Vi vil komme til at arbejde inden for følgende områder:

Boldspil (f.eks.)

- Fodbold
- Håndbold
- Volleyball
- Basketball

Slagboldspil (f.eks.)

- Badminton
- Tennis
- Bordtennis

Gymnastik (f.eks.)

- Springgymnastik
- Rytmask gymnastik/ekspresiv dans
- Akrobatik
- Gøgl

Atletik (f.eks.)

- Løb
- Orienteringsløb / cykel
- Triatlon
- Atletikaktiviteter

Grundtræning

- Styrketræning

- Kondition
- Udholdenhed
- Koordination
- Bevægelighedstræning

Teori

- Fysiologi/anatomi
- Idrætspsykologi
- Idræts historie

Idrætsmassage

- Afspænding
- Kropsbevidsthed
- Skadeforebyggelse

Idræt ud af huset

- Idrætsstævner
- Alternative idrætsformer
- Svømning
- Brydning
- UNO (udfordring - natur - oplevelse) - aktiviteter

Musiklinje

Formål

At eleverne udvikler deres evne til at opleve musik og til at udtrykke sig i og om musik. Undervisningen skal bibringe dem forudsætninger for livslang og aktiv deltagelse i musiklivet og for selvstændigt at kunne forholde sig til samfundets mangeartede musiktilbud.

At styrke elevernes musikalitet, kreativitet og egne instrumentale og sangmæssige udtryksmuligheder.

At øge og skærpe elevernes bevidsthed omkring forskellige musikalske udtryksformer, stilarter og genrer både akustisk og elektrisk.

At skærpe elevernes bevidsthed omkring deres egen stemmes brug og pleje.

At styrke elevernes kendskab til de forskellige musikhistoriske perioder - såvel inden for den rytmiske som den klassiske musik.

At vække elevernes interesse i forbindelse med musikpsykologi/ -sociologi, eget musikforbrug, musik, film-musik, musikvideoer, manipulerende musik.

At søge at få eleverne til at forstå, at musik er en mulighed, et tilbud på linje med andre kunstneriske udtryksformer, der dels giver mulighed for megen personlig udfoldelse, dels kan bibringe mennesker mange gode oplevelser ved at lytte til musik på en aktiv og medlevende måde.

Centrale områder

- Sammenspil både akustisk og elektrisk i skolens musiklokale - herunder instrumentalundervisning, nodelære, becifringslære, stillære, genrekendskab, akkord - og rytmelære, sangteknik, mikrofonteknik.
- Korsang - én - og flerstemmig - herunder vokalteknik, stemmepleje.
- Musikhistorieundervisning - både de klassiske og rytmiske perioder.
- Aktiv lytten. Lytte til musik på en aktiv måde - så forståelse for musikkens elementer og virkemidler øges.
- Analyser af filmmusik og musikvideoer, så musikkens psykologiske virke- midler erkendes (herunder ligeledes analyser af musik og arbejde med sammenhængen mellem musik og billeder).
- Teoriundervisning på flere niveauer. Nodelære, rytmer, skalaopbygning, kvintcirklen, akkordlære, jazzharmonik, udvidede akkorder

Outdoor

Formål

At eleverne gennem fysisk aktivitet i naturen tilegner sig indsigt i egen mulighed og begrænsning.

At eleverne i udelivets lege, konkurrencer og aktivitet i øvrigt, opnår fortrolighed med både at færdes hensynsfuldt i naturen og iagttage naturens mangfoldighed.

Centrale områder

Undervisningen vil tage udgangspunkt i elevernes egne færdigheder og kundskaber, og herudfra behandle emner inden for følgende områder:

Friluftsliv, f.eks.

- orientering
- overnatning udendørs
- lege og aktiviteter i naturen.

Undervisningen vil veksle mellem oplevelser og ophold i naturen og idrætshal

Teaterlinje

Formål

Målet er at eleven oplever og tager del i, den kreative proces i faget Teater. At de selvstændigt og sammen med andre kan udfolde skabende og eksperimenterende virksomhed og at de kan erhverve sig praktiske færdigheder og teoretisk forudsætninger i faget.

At eleven udvikler en større selvsikkerhed og kropsbevidsthed gennem forskellige teateraktiviteter samt styrker den enkeltes evne til at yde en koncentreret indsats.

Centrale områder

I faget drama vil vi gennem året arbejde med forskellige udtryksformer:

- stemmeøvelser
- mimeøvelser
- bevægelse, kropsbeherskelse og dans
- den fri improvisation
- samarbejds- og tillidsøvelser
- små udskrevne spil
- sort teater
- gøgl og stunt
- analyser på enkelte film

Ud over dette vil eleven i løbet af året komme til at se flere forestillinger på de etablerede scener. Disse forestillinger tilstræbes at have forskellig karakter og vil foregå på både etablerede amatør scener samt de professionelle scener.

Form

Der vil blive gjort brug af gæstelærer udefra til gøgl og akrobatik og undervisningen vil nogle gange i løbet af året blive flyttet til andre tidspunkter end de skemalagte i forbindelse med teaterbesøg samt når holdet laver egen produktioner.

Undervisningen vil være tematisk tilrettelagt, sigtende på en afsluttende forestilling på skolen .

Fotolinje

Formål

Formålet med fotolinjen er, at eleverne lærer håndværket bag det gode fotografi. Lærer at beherske kameraet med alle dets funktioner og lærer at udtrykke sig gennem fotoet.

Centrale områder.

- Undervisningen tilrettelægges så eleven får et grundigt kendskab til kameraets funktioner, så eleven bliver i stand til at beherske kameraet rent teknisk.
- Undervisningen indeholder en række forskellige opgaver, så eleven prøver at udtrykke sig med billedet som medie inden for en række forskellige områder.
- Områder der arbejdes med er f.eks. portræt, landskabsfotografi, reklamefoto, fotojournalistik, det iscenesatte fotografi, lyslægning.
- Væsentligt i undervisningen er, at eleven udvikler et sprog omkring bedømmelse af billeder og fotos og kan forholde sig kritisk til fotoet som genre.

Valgfag

Formål

Formålet med undervisningen er

- at eleverne får mulighed for valg af forskellige fag i årets løb, for derved at give dem forskellige oplevelser, og måske chancen for at prøve noget nyt.
- at eleverne på tværs af klasser og årgange oplever glæden ved at være fælles med andre om at få et hold til at fungere, hvad enten det handler om fodbold, filosofi, eller et helt tredje projekt.

Centrale kundskaber og færdigheder

Valgfagene er en mangfoldighed af tilbud, varierende fra kendte til mindre kendte tilbud. Fagene er alle på sin vis musisk/kreative, idet en filosofisk diskussion eller bygning af et vind- skjul kræver noget andet af eleverne end det, de er vant til fra den mere boglige undervisning.

Valgfagene ligger i 3 perioder hen over skoleåret og er på 2 x 14 timer + 1 x 12 timer, og kan være følgende:

- Fodbold
- Tegne-male-keramik
- Design / syning / strik
- Kor
- Etik og filosofi
- Værksted
- Film / medie
- Volleyball
- Musik og bevægelse
- Sammenspil
- Begynderguitar
- Foto
- Økologi og miljø
- Forslag fra eleverne

Undervejs i skoleåret finder vi også tid til at lave andre typer forløb. Det kan være en Værkstedssuge, hvor vi fri af Hovedemner kan fokusere på rent fagfaglige discipliner. Det kan være en Samfundssuge, hvor vi "leger" folketingsvalg og regeringsdannelse, en Påskeuge, hvor vi arbejder med påskens temaer, eller det kan være, hvad vi finder på i netop dit skoleår...

Undervisningen i Anderledes 10. er som nævnt tværfaglig og projektorienteret, og derfor vil du opdage, at dit skema ser helt anderledes ud, end det plejer, men vi forpligter os på, at undervisningen i forhold til fagområderne dansk, engelsk, matematik er på 10. klasse-niveau.

Du afslutter Anderledes 10. med Ungdomsprøven, som er en prøve i det, du lærer i løbet af året. Det vil sige i tværfaglighed, samarbejde og projektarbejde. Ungdomsprøven er bygget op omkring et 4-ugers projekt og bedømmes af vejledere og eksterne censorer. Prøven resulterer i en skriftlig udtalelse som afgangsbetegnelse. Ungdomsprøven er udviklet i et samarbejde mellem skolen, Undervisningsministeriet og DPU.

Vælger du Anderledes 10., kan du ikke gå til FP10-prøver, men hvis du efter 9. kl. har aflagt FP9-prøver, vil du blive vurderet på din uddannelsesparathed på lige fod med dine kammerater i de andre klasser. Hvis du gerne vil på HF, er det en god idé at tale med en studievejleder, inden du beslutter dig.

Profil 10.

I Profil 10. får du et bredt udvalg af fag, der åbner dig for den verden, du er en del af. Du får både en række klassiske prøvefag, som du kender fra din folkeskoletid, nogle fag der er mere filosofiske og kropslige, og endelig får du et profilfag, hvor du kan fordybe dig og blive rigtig klog!

Prøvefag: Dansk, engelsk og matematik.

For profilerne sprog og science desuden tysk og fysik/kemi

Dialogfag: Tro og eksistens, samfundsfag og idræt

Profilfag: Sprog og kommunikation

Science

Samfund-Idræt

Dialogfagene handler om de store spørgsmål i livet. Det er efterskole på højskolemaner! Her stiller vi spørgsmål og prøver at finde svar. Hvad er frihed? Hvad er det gode liv? Hvad er meningen med det hele? Vi udfordrer hinanden og tager stilling til tilværelsen.

Du skal vælge *et* af de tre profilfag. Alle profilfagene er luksustid på den måde, at vi her har tid og mulighed for at gå i dybden, at tage ud i verden og at nørde med det, vi synes er spændende. Her laver vi projekter og oplæg for hinanden, fordyber os i detaljen og bruger byen og dens muligheder.

10. Sprog og kommunikation

Hvad er sprog egentlig? Sprog kan have forskellige former - både tale, skrift, håndbevægelser, mimik og ansigtsudtryk. Sprog handler altså ikke kun om fremmedsprog som engelsk, tysk, spansk osv. Sprog er al den kommunikation, der foregår mellem mennesker - både det sagte og det usagte. På sprogprofilen vil du få en bredere forståelse for, hvad sprog er, og hvordan man kan bruge sproget. Bliv en god taler, arbejd med dit kropssprog og se eksempler på hvordan sproget kan manipulere. Find ud af hvordan sproget kan bruges kreativt, dyk ned i grammatik, fonetik (sproglyde) og andre fagfordybende emner på en sjov og spændende måde. Her skal vi arbejde med nogle af alle de mange og spændende facetter af sprog og kommunikation, der findes.

Kulturer og fremmedsprog

På sprog- og kommunikationsprofilen vil du naturligvis også få mulighed for at arbejde med andre landes sprog og kultur. Måske kommer du til at lære et par russiske eller kinesiske gloser. Du får også mulighed for at arbejde med et sprog, du selv synes er spændende. Vi vil også bruge det multikulturelle Aarhus og dets muligheder. Som noget helt særligt for sprog- og kommunikationsprofilen tager vi hvert år på udvekslingstur!

Eksempler på emner vi kan arbejde med:

- Kultur - multietnicitet, finkultur
- Fremmedsprog - russisk, kinesisk
- Kommunikation - medier, reklamer, kropssprog
- Retorik - bliv en god taler
- Verdens sprog - sammenhænge og forskelle
- Grammatik - ordklasser, komma
- Dialekter - danske, engelske
- Leg og kreativitet med ord - digtning, poetry slam

10. Sprog afsluttes med FP10 prøver efter Folkeskolelovens bestemmelser.

10. Samfund-Idræt

Samfund-idrætsprofilen er for dig, der har lyst til at lære mere om det samfund, som du er en del af, men som også har lyst til at bevæge sig og lære noget om krop og sundhed.

Vi arbejder med samfundsfaglige emner inden for både politik, sociologi og økonomi. Bliv klogere på hvem der bestemmer, og hvordan du selv får indflydelse! Overvej hvordan Danmark skal agere i verden! Ved du, hvad folketinget laver? Kender du til EU? Har du nogensinde henvendt dig til en politiker? Vi stiller spørgsmål og prøver at finde svar på det, der sker, både lokalt og i verdens brændpunkter.

Idrætsfagligt arbejder vi med livsstil, kost, sundhed, idrætspsykologi, idrætsteori og så skal vi selvfølgelig have sved på panden!

Find ud af om du er i god form og undersøg, hvad der skal til for at rykke egne grænser. Find på et nyt spil sammen med dine kammerater eller prøv idrætsgrene, som du ikke kendte til i forvejen. Idrætsfagligt er der plads til alle, men forventningen er, at du deltager aktivt, i alt det vi laver. Kender du Ultimate? Kan du læse et kort? Og hvad tænker du om sundhed og træning?

Vi laver i løbet af året to projekter. Det ene har fokus på samfundsfag, det andet på idræt. Her kan du arbejde i dybden med et af de emner, som du synes er særlig interessant.

Vi benytter både klasselokalet, idrætshallen, skoven og Aarhus, når vi i undervisning og projekter undersøger samfundsfaglige og idrætsfaglige temaer.

Eksempler på emner vi kan arbejde med:

- Det danske demokrati
- Ghettodannelser
- Det gode liv
- Kroppens anatomi og fysiologi
- Puls og træning
- Lege og boldspil

10. Science

I 10. Science får du mulighed for at lege dig dybere ind i de naturvidenskabelige temaer. Du skal ikke nødvendigvis være super dygtig til fysik, kemi og matematik, men du skal være nysgerrig og have lyst til stille spørgsmål og lede efter svar indenfor den naturvidenskabelige verden. Og du skal have lyst til at lege med! Vi vil arbejde meget eksperimenterende - lave forsøg og opstille modeller, men vi vil også kigge på teorien bag forsøgene og prøve at forstå, hvorfor verden opfører sig som den gør. Vi samarbejder med Aarhus Universitet, hvor vi dels tager i praktik en uge og dels tager til foredrag, hvor vi hører om de sidste nye landvindinger indenfor den naturvidenskabelige verden.

Eksempler på emner vi kan arbejde med

- Raketbygning
- Astronomi
- Energi og Jordens ressourcer
- Jagten på sandheden!
- Droner og robotter (Lego Mindstorm)
- Praktik på Uni
- Talsystemer
- Kemishow

Dansk

Formål

Formålet med undervisningen er, at eleverne, bl.a. gennem litterære oplevelser, styrker deres muligheder for at indgå i et mangesidet sprogligt fællesskab.

Undervisningen skal fremme elevernes muligheder for at opleve, vurdere, tage stilling og handle. Den skal sigte imod, at de får et middel til erkendelse af deres egen og andres situation, så eleverne kan se deres personlige og kulturelle identitet i en etisk, æstetisk og historisk forståelse og sammenhæng. Desuden bestræbes på, at de får et middel til at erhverve viden, at de får en støtte for begrebsdannelsen og at de får redskaber for oplevelse, kontakt og kommunikation.

Eleverne skal opnå færdigheder i at se, lyne, tale, læse og skrive sproget, så de bliver i stand til at opfatte og udtrykke sig sikkert, personligt og alsidigt i samspil med andre.

Centrale områder

Danskundervisningens grundlæggende færdigheder er at se, lytte, tale, skrive og læse.

Dansk sprog og litteratur er kernen i arbejdet med at udvikle elevernes færdigheder i at forstå, udtrykke sig ved hjælp af, eksperimentere med og argumentere om sprog, tekster og andre udtryksformer. Undervisningen omfatter kundskaber om samspillet mellem udtryk og indhold og mellem sprog og litteratur og om kommunikation.

Eleverne skal udvikle en åben, analytisk og sammenlignende indstilling til deres egen tids og andre perioders udtryksformer. Hermed styrkes deres bevidsthed og forståelse om egen plads i tilværelsen, med udgangspunkt i dansk kultur og litteratur historie.

Arbejdet med litteratur omfatter såvel umiddelbar oplevelse som færdigheder i fortolkninger.

Undervisningen skal give eleverne mulighed for at blive præsenteret for norsk og svensk litteratur.

Fortælletime

Formål

Det er formålet med undervisningen, at eleverne gennem fortælling/foredrag oplæres i at lytte. Det er ligeledes formålet gennem de oplevelser en fortælling/et foredrag kan give eleverne, at støtte begrebsdannelse, deres fornemmelse af fortiden som grundlag for valg i nutiden med konsekvenser for fremtiden.

Indhold

Kristendom, Danmarks- Europas- og verdenshistorie, litteratur, samfundsorientering, uddannelses- og erhvervsorientering.

Hovedvægten lægges på lærerens fortælling. Kommunikationen er primært envejs. Der lægges vægt på elevernes oplevelser gennem lytning samt gennem dialog at tydeliggøre historiske temaer og problemstillinger.

Fysik og Kemi

Formål

Formålet med undervisningen er, at eleverne opnår fysisk og kemisk viden og indsigt, samt kendskab til relevante økologiske sammenhænge. Endvidere skal eleverne opnå forståelse af naturvidenskab og teknologi som en del af vor hverdag, vor kultur og vort verdensbillede. Der lægges således vægt på fysik- og kemiundervisningens almindelige karakter.

Undervisningen skal stimulere elevernes interesse og nysgerrighed over for naturfænomener, naturvidenskab og teknik, samt give dem forståelse af den verden, de selv er en del af.

Undervisningen skal give eleverne

- kendskab til grundlæggende fysiske og kemiske begreber og lovmæssigheder
- indsigt i naturvidenskabens arbejdsmetoder og dens anvendelse i hverdagen
- forståelse for fysisk, kemisk og økologisk tankegang.

Undervisningen skal bidrage til, at eleverne kan vurdere og tage stilling til naturvidenskabelige og teknologiske problemer af betydning for den enkelte og samfundet, samt medvirke til at eleverne kan tage medansvar for brugen af naturressourcer og teknik både lokalt og globalt.

Centrale områder

Med udgangspunkt i elevernes hverdag og samfundsrelaterede emner vil undervisningen behandle udvalgte emner inden for følgende kundskabs- og færdighedsområder:

Fagets arbejdsmetoder og betragtningsområder er f.eks.

- eksperimentets betydning for teoridannelsen
- apparaturkendskab
- tid og rum

Stoffer og fænomener omkring os f. eks.

- lys
- kemien omkring os

Det naturvidenskabelige verdensbillede f. eks.

- astronomi
- livets opståen
- radioaktivitet
- atomfysik

Liv og miljø f.eks.

- fødevarerproduktion og landbrug
- økologi og miljø
- kost og ernæring

• siølogisanser

Teknologi f.eks.

- energikilder
- elektronik
- elektricitetsproduktion

Undervisningen vil veksle mellem teorigennemgang, demonstrationsforsøg, elevforsøg, film, video og ekskursioner.

Idræt

Formål

Formålet med faget

- at give eleverne mulighed for at holde sig i god fysisk form
- at give klassen mulighed for samvær og oplevelser ud over de boglige timer
- at give den enkelte elev oplevelsen af velvære ved at udfolde sig fysisk

Indhold

Idrætstimerne kan tilrettelægges efter klassens og lærerens individuelle muligheder og ønsker. F.eks. traveture, løbeture, boldspil (ude og inde), lege, svømning, skøjteløb, bowling, etc.

Ugentlig timetal: 1.

Kristendomskundskab,

Faget er obligatorisk, men prøvefri for 9.klasse

Formål

Formålet med undervisningen er, at eleverne erhverver viden om kristendommen og dens baggrund som reel mulighed for livsgrundlag. Det tilstræbes, at eleverne får forståelse af kristne grundbegreber, og derigennem et bredere grundlag for at erkende og tage stilling til religiøse og etiske livsspørgsmål, og dermed bedre forståelse for at leve i et pluralistisk samfund.

Centrale områder

- Det religiøse sprog
- Tro og viden
- Myter og symboler
- kristne ritualer og liturgi
- Kristne grundbegreber
- Dogmatik
- Kirkehistorie
- Udvalgte tekster og temaer i GT og NT
- Kildekritik
- Etiske spørgsmål
- Gives der en kristen etik?

Historie

Faget er obligatorisk, men prøvefri for 9. klasse.

Fagets indhold, tilrettelæggelse og omfang:

1.

Gennemgang af billedkunstner Poul Erik Nielsens værk "Generation - MM". Værket består af 10 bannere med en mosaik af billeder fra sidste 50 år af det 20. århundrede. Eleverne skal forholde sig til kendt og ukendt stof samt bevidstgøres af egen "billedbank" fra egen historisk horisont.

Der arbejdes individuelt med selvvalgt historisk tema, som er en halvårs skriftlig opgave. Individuel lærervejledning vedr. opgaveformulering samt kildekritik.

2.

Klasselæsning af siderne 19 til 31 over temaet danskhed med dertil knyttede opgaver fra ressourcebogen til 9. klasse: Hvem er hvem? Hvornår var det nu, det var ? og Sang til Danmark, hvorved en ny udgave/ et nyt vers til *I Danmark er jeg født* skulle skrives.

Arbejdsformerne til opgavebesvarelsene var henholdsvis individuel og gruppearbejde.

3.

I forbindelse med opgaven *Styrkelse af det danske sammenhold* diskuteres på klassen nationalstatens betydning, forskellen mellem nationalfølelse og nationalisme og diskussion af det nationale sammenhold, som det

udmøntede sig i forbindelse med treårskrigen 1848-50, modstandsviljen under den tyske besættelse samt de nationale suverænitetstafgivelserne ved folkeafstemningerne til EU.

4.

Tid til individuelt arbejde med selvvalgt opgave. Vejledning.

5.

Klasselæsning af siderne 31 til 36 og individuel løsning af opgaven *Tip en 13'er* med efterfølgende fælles gennemgang af elevernes besvarelser.

6.

Indføring i, hvem den internationale videnskab i 20'erne og 30'erne definerede som undermålere og lavere stående kulturfolk.

Radikalisering af racepolitikken i Nazityskland, hvor fænomener som eutanasi og Lebensbornbørn blev virkelighed.

7.

Med udgangspunkt i opgaven *Undermålere* arbejder eleverne i grupper med de dertil knyttede spørgsmål. Grupperne fremlægger deres svar.

8.

Klasselæsning af siderne 36 – 45 og individuel løsning af faktavidensopgaverne *Hvornår var det nu, det var?* og *Hvad er det/ Hvem er det?*

Herefter gennemgang af besvarelserne.

9.

Diskussion på klassen af Danmarks rolle i de internationale strømninger sådan som opgaverne *Kulturpåvirkninger* og *Ungdomskultur* udtrykker sig i spørgsmålene.

10.

I forbindelse med temaet *Frihed er det bedste guld* forevises fra You Tube filmene *Submission* og *Der ewige Jude* som introduktion og inspiration til en diskussion om, hvad ytringsfrihed er, og hvordan frihedsbegrebet bliver misbrugt i et totalitært system som Det tredje Rige, og hvordan det bliver forsvaret i et demokratisk samfund som det hollandske.

I sammenhæng hermed arbejder eleverne i grupper med besvarelser af opgaverne *Propaganda eller oplysning?* og *Grænser for ytringsfriheden* efter først at have læst siderne 54 – 69.

Fremlæggelse af gruppebesvarelserne fra forrige times forberedelse samt eventuelt også hjemmearbejde.

11. – 12.

Individuel løsning af *Kryds og tværs* med udgangspunkt i indholdet på siderne 54 – 69.

Læsning på klassen af siderne 70 – 80 og derefter gruppearbejde og senere diskussion over besvarelserne i spørgsmålene *Hvilke rettigheder?*

13.

Afslutning på temaet *Frihed er det bedste guld* med individuel løsning af faktavidensopgaverne *Gemte bogstaver* og efterfølgende gennemgang af elevernes besvarelser.

14.

Med en introduktion af og begyndende forevisning af serien *Herre over liv og død*, fra DR 2, der er opbygget på baggrund af historisk filmmateriale og optagne filmscener efter Hitlers livslæge Karl Brandts dagbog, hvori der fremstår en klarhed omkring, hvad nazisterne postulerede som ariebegrebet og en understregning af, hvad den nazistiske livsanskuelse og racepolitik betød: udryddelse af alle svage mennesker og en slavetilværelse for alle andre, som racemæssigt var problematiske.

15.-16.

Videre forevisning af filmserien.

17.-18.

Klasselæsning af siderne 86 – 99 og efterfølgende individuelt arbejde og løsning af en faktavidensopgaverne *Kryds og tværs*.

Herefter gennemgås på klassen elevernes besvarelser.

Eleverne arbejder i grupper med de overordnede temaer *Folkedrab og Weimarrepublikken og Danmark* og besvarer de dertil knyttede spørgsmål.

Sluttelig bliver hver elev bedt om at skrive et brev, hvor han/hun skal forestille sig at være en ung tysker, der bor i Tyskland i 30'erne. I brevet skal fortælles om, hvordan det er at leve i Tyskland, efter nazisterne har overtaget magten.

19.-20.

Oplæsning af elevernes breve og en sammenligning af dem. Derefter en vurdering af det realistiske i brevene.

Individuel læsning af siderne 99 – 110 og herefter løsning af faktavidensopgaverne *Tip en 13'er*.

21.-22.

Med udgangspunkt i materiale fra internettet gennemgås opbygningen af den totalitære stats magtinstrumenter begyndende med SA over SS til paraplyorganisationens top udmøntet i Reichsicherheitshauptamt fra 1938.

I konsekvens af Nazitysklands angreb på Polen den 1. september 1939, blev en militærafdeling af SS etableret i november 1939: Waffen SS.

Filmen *Waffen SS* fra serien *World War II Classics* vises for eleverne.

23.-24.

Videre forevisning af filmen *Waffen SS*.

25.-26.

Læsning på klassen af siderne 99 – 117.

Derefter arbejdes der i grupper med spørgsmålene *Liv frem for alt? Hvem kan blive bøddler?* og *Hvem er de skyldige?*

27.

Fremlæggelse af gruppesvarene fra forrige timer og kommentarer dertil.

28.

Individuel besvarelse af paratvidensopgaven med udgangspunkt i indholdet på siderne 110-117.

Fremlæggelse af elevernes svar.

Evaluering.

Fortælletimerne:

I skoleåret er der i hver uge, hvor klasseundervisningen har været gældende, mandag, tirsdag og onsdag fra 8.10 – 8.35 været fortælletime på skemaet.

Finn Jors bog, "Ideerne som skabte Europa", har været grundlag for fortællingen til eleverne.

Derudover har underviserne under overskriften: "Mands mindefortællinger" fortalt om episoder og hændelsesforløb fra deres eget livsforløb, som har givet eleverne et indblik i politiske, sociale og eksistentielle problemstillinger og derved givet dem en vinkel på det efterkrigsforløb, hvor velstand, velfærd, atomtrussel, internationalisering, globalisering, privatisering, arbejdsløshed, sekularisering, nyreligiøsitet, ny-nationalfølelse og multikultur har vundet indpas i den danske hverdag.

Gengivelse, analyse og fortolkninger af historiske begivenheder er sket som en implikation i undervisningen på klassebasis.

De tre overordnede temaer *Danskhed*, *Frihed er det bedste guld* og *Det onde*, som der er arbejdet med, har i forbindelse med det første tema efterladt viden hos eleverne om, at danskhed ikke er et entydigt begreb, men er blevet fortolket og defineret forskelligt betinget af, hvem afsenderen har været og hvilke indføds-kriterier, der er blevet benyttet.

Med henvisning til propagandafilmen *Der ewige Jude*, den islamkritiske film "Submission" af Theo van Gogh, Trilles provokerende sang om seksuelle lyster "Øjet" som eksempler på forskelligartede materialer, der hver især havde deres dagsordener for forsvar eller provokationer i ytringsfrihedens navn, blev der lagt op til en afklaring af, hvordan Grundloven forholder sig til frihedsbegrebet.

De ovenover nævnte temaer arbejder så rigeligt med Danmarks historiske relationer til omverdenen.

Det nationale tilhørsforhold blev skærpet i Danmark under påvirkning af nationalstaternes etableringer, (eks. Belgien 1830), og de nu mere og mere bevidste nationale mindretal i Europa, som i Hertugdømmerne førte til en større afklaring af, hvem der var dansk- og hvem der var tysksindede, blev markant. Sluttelig eksploderede modsætningerne i treårskrigen 1848 -50 og krigen mod Prøjsen – Østrig i 1864, da Ejderpolitikken blev fastholdt.

Dansk isolationspolitik i mellemkrigstiden blev et vigtigt emne i Norden set i lyset af den tiltagende aggressive tyske udenrigspolitik. (Staunings såkaldte "lænehundstale" i Lund i 1936).

I forbindelse med kommunismens sammenbrud i Østeuropa spillede Danmark en vigtig rolle for at få specielt de baltiske lande integreret i Europa, (læs: EU og Nato).

Dannelsesaspektet i undervisningen, at eleverne skal se sammenhænge, at et forløb er en videreudvikling eller reaktion på et tidligere forløb, at livet i nuet er betinget af gårdsdagens hændelser for i morgen, indebærer også en historisk kronologi.

De tre temaer, som grundbogen er bygget på, har så absolut givet mulighed for overblik og fordybelse.

Matematik

Formål

Formålet med undervisningen i matematik er, at eleverne bliver i stand til at forstå og anvende matematik i sammenhænge, der vedrører dagligliv, samfundsliv og naturforhold.

Undervisningen tilrettelægges, så eleverne opbygger matematisk viden og kunnen, og undervisningen skal medvirke til, at eleverne oplever og erkender matematikkens rolle i en kulturel og samfundsmæssig sammenhæng.

Med henblik på at kunne tage ansvar og øve indflydelse i et demokratisk fællesskab skal eleverne kunne forholde sig vurderende til matematikkens anvendelse.

Centrale områder

Ud fra analyse af data og informationer skal eleverne kunne formulere og løse problemer ved brug af matematikken. De skal kunne benytte ræsonnementer og give faglige begrundelser for de fundne løsninger. På grundlag heraf skal de kunne vurdere og tage stilling til de betragtede problemer i den sammenhæng, hvori de indgår.

De faglige områder er flg.

- Tal og algebra
- Funktioner
- kombinatorik og sandsynlighed
- statistik
- geometri

Centrale områder

Eleverne skal opnå færdighed i:

- at anvende tal
- at beskrive størrelser ved måling og beregning
- at bruge grafiske fremstillinger
- at arbejde med geometri i plan og rum
- at benytte variable og formler
- at anvende og vurdere statistik
- at forholde sig til sandsynligheder
- at vurdere matematikkens 'måle veje' princippers muligheder og begrænsninger

Projekt opgave

Formål

- At eleverne lærer at afgrænse og gennemføre en opgave ved at lave et praktisk og/eller teoretisk projekt.
- At eleverne lærer at søge materiale og vælge udtryksformer, som er egnede til at afdække og illustrere deres opgave
- At eleverne lærer at fremlægge et stof ved at præsentere deres projekt mundtligt over for elever og lærere.

Projekt opgaven skal give eleverne mulighed for at lave et selvstændigt arbejde, hvor de selv vælger opgavens udformning, udtryk, indhold og sværhedsgrad.

Indhold

Arbejdet med projekt opgaven kan inddeles i en række faser:

- Emnevalg - det fælles emne
- Projekt-formulering - den enkelte opgave
- Projektugen - opgaven løses
- Fremlæggelse - projektet præsenteres
- Vurdering - den skriftlige helhedsvurdering

Faserne indeholder forskellige lærer- og elev-roller/-krav, som vil blive beskrevet i det følgende.

Eleverne arbejder med noget, de brænder for, noget som vedkommer dem. Vægten ligger på elevernes selvstændige arbejde, deres egne præstationer frem for lærerstyring af undervisning.

Emnevalg - det fælles emne

Det fælles emne skal skabe et fælles projektmiljø og et fælles perspektiv på elevernes forskellige opgaver. Enheden vi laver projektuge i er danskklassen. Projektugen er ikke specielt danskfaglig eller specielt dansk læ-

rerens ansvar. Danskklassen er enheden, hvor eleverne kender hinanden, og enheden har en passende størrelse.

Idémylder fra elever

Emnevalg i lærerråd

Præsentation af emnet for eleverne

Det fælles kan fraviges med risiko for, at

- 1) det fælles projektmiljø tabes
- 2) eleverne hovedsageligt ønsker at samarbejde i den gruppe, som har det mest populære emne eller chance for, at
- 3) enkelte grupper når fagligt dybt ned i et mere snævert emne.

Projekt-formulering - den enkelte opgave

Elevernes mest frustrerede del af projektet. Hvad vil jeg lave? - Hvordan vil jeg lave det? - Hvordan finder jeg materiale om det?

Der findes slet ingen dumme spørgsmål i denne fase, hverken fra eleven til sig selv eller lærer, eller fra lærer til eleven.

For at markere alvoren i denne fase varer den 2 uger. I hver af disse uger er der 1 time, hvor lærere og klassen mødes og snakker status på elevernes arbejde med projekt-formuleringen.

Vejlederrolle

Især de uselvstændige elever har brug for hjælp i denne fase. I samtalen med dem kan det være en hjælp at starte med at klargøre deres egne evner deres egne evner for dem. De kan med fordel vælge værktøj, udtryk, arbejdsform; som de mestrer før de vælger projektets problem/indhold. Disse elever kan af tryghed vælge det almindeligste skoleudtryk, nemlig den skriftlige opgave; hvilket ikke nødvendigvis er det mest hensigtsmæssige for dem. Nogle elever skal hjælpes til at lave et godt og reelt projekt, andre elever skal overveje at lave noget kreativt. Valget af et ikke skriftligt udtryk kæver mere argumentation end den traditionelle skriftlige rapport.

Krav til elever

Projektet skal kunne realiseres inden for de givne rammer. Projekt og udtryk skal hænge sammen og være meningsfuldt. Projektformuleringen skal SENEST godkendes mandag morgen i projektugen!

Projektugen - opgaven løses

I selve projektugen arbejder eleverne intenst med deres projekter. Værkstederne er åbne og flyder. Dette foregår de fire første dage i ugen - mandag til torsdag. Opgaverne skal være færdige og afleveres fredag morgen når fremlæggelserne starter.

Skolen betaler de første 50,- kr. pr. elev til materialer ud over A4-papir og klippekort. Resten skrives på elev-regning.

Klasserne har et stamlokale. Tavlen bruges til beskeder mellem elever og lærere.

Vejlederrolle

Stille sig til rådighed som samtalepartner og faglig rådgiver. Opsøg alle elever ca. én gang om dagen for at observere på deres arbejdsproces. Vi er tilstede ca. 4 timer hver dag, og husk vi har en vagtaften at lægge oveni.

Hold især øje med "svage"/uselvstændige, at de ikke går helt i stå.

Krav til elever

Projektet skal afsluttes, og de skal være klar til fremlæggelsen fredag-lørdag.

Fremlæggelse - projektet præsenteres

Uge VI	Selve projektugen, eleverne arbejder mandag til torsdag Fremlæggelser fredag og lørdag
Uge VII-X	Lærerne retter opgaver og skriver vurderinger <i>To talt timeforbrug a-uge timer</i> <i>36 timer</i>

Samfundsfag

Formål

Formålet med undervisningen i samfundsfag er at styrke elevernes identitet og øge deres lyst til og motivation for aktiv deltagelse i et demokratisk samfund samt styrke elevernes historiebevidsthed forstået som fortidsfortolkning, nutidsforståelse og fremtidsforventning.

Ved at arbejde med samspillet mellem fortid, nutid og fremtid skal eleverne udvikle deres indsigt i menneskers liv og livsvilkår. Herved skal de videreudvikle deres forståelse af og holdning til egen kultur, andre kulturer og menneskers samspil med naturen.

Centrale områder

I samfundsfag arbejdes der med

- Begrebet demokrati og demokratiske processer i samfundet, herunder det danske politiske system. Der lægges vægt på, hvordan forskellige ideer, værdier og interesser præger den politiske beslutningsproces.
- Det internationale samfund, internationaliseringen og Danmarks og Nordens rolle i europæisk og global sammenhæng.
- Velfærdssamfundet.
- Kultur og kulturmøder, herunder problemstillinger i tilknytning til etniske grupper, racisme og menneskerettigheder.
- Sammenhænge mellem et moderne samfund, økonomiske interesser og natur- grundlaget. Udnyttelsen af ressourcer, forbruget af energi og forureningen af naturen diskuteres som en global miljøproblematik.

Centrale færdigheder

- Analysere, fortolke og vurdere væsentlige samfundsproblemer og deres historiske forudsætninger.
- Anvende historie- og samfundsfaglige begreber i behandlingen af emner og temaer.
- Diskutere og reflektere over egne og andres holdninger og værdivalg.

Sprogfagene

Formål

Undervisningen skal skabe rammer for gode sprogoplevelser, samt styrke elevernes aktive medvirken og evne til samarbejde. Undervisningen skal give eleverne lyst til at beskæftige sig med sprog og kultur, både nu og i deres videre udvikling.

Sprogundervisningen skal give eleverne indsigt i kultur- og samfundsforhold i andre lande og derved styrke deres internationale forståelse og interkulturelle indsigt.

Formålet med undervisningen i fremmedsprog er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, så de forstår både det talte og det skrevne sprog, og bliver udfordret og opmuntret til at udtrykke sig både mundtligt og skriftligt.

Centrale områder

Sprog udvikles i et menneskeligt fællesskab og er således et udtryk for et lands eller en gruppes kultur. Derfor bliver sproget et redskab, som kan give eleverne del i værdifulde oplevelser og større interkulturel forståelse.

Sprog øger elevernes muligheder for at agere i et globalt fællesskab; giver indsigt i sprogs udvikling og beriger eleverne med mestringsoplevelser...

Sprogundervisningens grundlæggende færdigheder er, at se, lytte, tale, skrive og læse. Eleverne skal derfor på forskellige niveauer arbejde med:

- At forstå sproget, udtrykt i forskellige sammenhænge, og reagere relevant på det i forhold til situationen.
- At udtrykke sig hensigtsmæssigt både i samtaler og i sammenhængende mundtlige fremstillinger.
- At udtrykke sig hensigtsmæssigt i sammenhængende skriftlig fremstilling.

Eleverne skal udvikle deres forståelse af, hvordan de bedst tilegner sig sproget. De skal derfor på forskellige niveauer arbejde med:

- Forskellige sprogstrategier
- Forskellige sider af faget, både færdighedsmæssige, praktiske og musiske
- Forskellige medier.
- Søgestrategier og kildekritik
- Kritisk brug og udvælgelse af net-baserede tekster

Det er desuden vigtigt, at eleverne gennem undervisningen får indblik i kultur- og samfundsforhold. Her kan bl.a. nævnes:

- Levevilkår, dagligliv, værdier og normer for mennesker i det pågældende land.
- Arbejdet med forskellige skrevne og talte tekster samt andre kunstformer, der kan give eleverne oplevelser af fremmedsprogede kulturer.
- Forskelle og ligheder mellem de fremmede kulturer og egen kultur.

Undervisningsformer

Forskellige læringsformer tilgodeser forskellige læringsmål; og tilgodeser forskellige elevers behov.

I den daglige undervisning benyttes en række forskellige undervisningsformer, bl.a. Cooperative Learning, klasseundervisning, gruppearbejde, projektarbejde, rollespil, elevautonomi, arbejde med outlines, kildesøgning.

Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering

Formål

- Formålet med undervisningen i Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering er, at den enkelte elev tilegner sig et bredt kendskab til uddannelses- og erhvervs muligheder
- Gennem undervisningen skal eleven opnå mulighed for at forbedre sit uddannelses- og erhvervsvalg og forstå valget som en række beslutninger, der må træffes ud fra egne forudsætninger, behov, holdninger og de samfundsmæssige muligheder. Ved at inddrage det omgivende samfund får eleven kendskab til forhold og vilkår, der er knyttet til uddannelse, beskæftigelse og arbejdsmarked, samt kendskab til levevilkår og livsformer på og uden for arbejdsmarkedet.
- Personlig rådgivning og vejledning skal medvirke til, at eleven opnår erkendelse af egne forventninger og forudsætninger og bliver i stand til at udarbejde en personlig uddannelsesplan og handlingsplan.

Centrale områder

Uddannelsesorientering, erhvervsorientering og arbejdsmarkedsorientering skal ses i en sammenhæng. Undervisningen skal foregå i en vekselvirkning mellem oplevelser i og uden for skolen og sammen med den personlige rådgivning og vejledning give mulighed for at udvikle både faglig, social og personlig kompetence. Gennem undervisningen skal eleverne opbygge tillid til egne muligheder.

Hver enkelt skal have reelle muligheder for at opnå de bedst mulige personlige og uddannelsesmæssige forudsætninger for et rigt voksenliv. Et personligt tilegnet værdigrundlag, lyst og mod til at uddanne sig er afgørende for elevens evne til at få et »godt liv«.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder, der skal indgå i emnet, er derfor:

- Uddannelses- og erhvervs muligheder lokalt, nationalt og internationalt.
 - Beslutningsprocesser og færdigheder i at træffe valg.
 - Informationssøgning.
 - Jobsøgning.
 - Arbejdsmarkedsforhold og vilkår for medarbejdere og selvstændige.
 - Livsformer på og uden for arbejdsmarkedet.
 - Internt og eksternt arbejdsmiljø og regler for børn og unges arbejde.
 - Ligestilling og ligestilling i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.
-
- Udarbejdelse af personlig uddannelsesplan og handlingsplan.
 - Vejledningsordninger i og uden for efterskolen, herunder ungdomsvejledning.

Indhold

Med udgangspunkt i overgangen til fortsat uddannelse eller erhverv skal eleverne arbejde med:

- Krav, indhold og opbygning af ungdomsuddannelserne samt uddannelses- og erhvervs muligheder i udlandet
- Beslutningsprocesser, at træffe valg og konsekvenser heraf
- Udarbejdelse af en personlig uddannelsesplan og handlingsplan
- Værdier og holdninger til arbejde, arbejdsløshed og arbejdsfrie perioder, forskellige livsformer
- Aktuelle arbejdsmarkedsforhold samt forhold på arbejdsmarkedet, der har betydning for det daglige liv og den måde, man indretter sin tilværelse på

- Forskellige vejledningsordninger, der findes i og uden for uddannelsessystemet: den kommunale ungdomsvejledning, studievejledning ved ungdomsuddannelserne og andre vejledningsordninger
- Ligestillings- og ligestillingsproblemer, de møder i uddannelsessystemet, på arbejdsmarkedet og i samfundet
- Edb-programmer, databaser, informationssystemer m.m.
- De elementer og metoder, der kan indgå i uddannelses- og jobsøgning
- De regler, der gælder for et godt arbejdsmiljø, det psykiske og fysiske arbejdsmiljø, erhvervsbetingede sygdomme og arbejdsskader.

Samtaler

Det enkelte team er forpligtet på to elevsamtaler i løbet af året, som et led i udarbejdelsen af en personlig handleplan.

Samtalerne foreslås placeret med én i efteråret og én i foråret.

Det kreative og innovative element

Beskrivelse under udarbejdelse

Beslutningskompetence vedr. undervisning

Efterskolelovens formål

(angivet i loven vedtaget af Folketinget, opfyldelse er en tilskudsbetingelse)

Skolens formålsparagraf

(angivet i skolens vedtægter vedtaget af skolens bestyrelse/repræsentantskab, indgår i ansættelsesbetingelserne)

Skolens grundlæggende principper for undervisningsplanen

(angivet som indledning til og rette visning for de enkelte fags centrale kundskabs- og færdighedsområder, vedtaget af skolens bestyrelse efter drøftelse med skolens personale)

De enkelte fags fællesmål og centrale kundskabs- og færdighedsområder

(hører under forstanderens pædagogiske ansvar, udarbejdes af lærerrådet og forelægges bestyrelsen til orientering)

De enkelte fags undervisningsplaner

(hører under forstanderens pædagogiske ansvar, udarbejdes af den enkelte lærer og indgår i skolens arkiv)

Den konkrete undervisning

(hører under forstanderens pædagogiske ansvar, varetages og udføres af den enkelte lærer/gruppe af lærere)

Hverdagen

Livet med eleverne i den hverdag, der ligger ud over undervisningen, relaterer sig især til de punkter i undervisningsplanens centrale grundlag, der hedder modning og almen opdragelse:

Modning

De elever, vi arbejder med, befinder sig midt i en modningsproces, hvor den enkelte konstant befinder sig spændt op mellem visionen om den totale frihed til absolut forandring af alt, og total centrering om egen utilstrækkelighed og hang til selvdestruktion.

I den proces må vi gå ind med varsomhed og respekt for det unikke, men med mod til "at sige fra og sige til". Med mod til "at leve med og leve mod".

Almen opdragelse

Vi må have mod til at give et tilstrækkeligt frit rum, så der er plads til afprøvelse af egne og andres muligheder, men vi må også have mod til at sætte rammer, så respekten for den enkeltes særegenhed fastholdes, sammen med ansvaret for fællesskabet.

Formål

Samvær

Hverdagen ud over undervisningen (vagter, socialt samvær, fester m.m.) skal i videst muligt omfang bygge på samvær *mellem* lærere og elever.

Forskellighed

Læreren skal respektere elevernes forskelligheder og skal, under hensyntagen til fællesskabet og dets rammer, give så god plads som muligt til, at den enkelte elev kan bevare og udvikle sin særegenhed.

På samme måde skal der være plads til, at den enkelte lærer, under hensyntagen til og under ansvar for de beslutninger, der er taget i fællesskab og de rammer, der er lagt i skolens planer, kan handle som et selvstændigt individ, bevarende sin særegenhed.

Som den enkelte lærer skal respektere den enkelte elevs egenart, må eleverne lære at respektere den enkelte lærers egenart. Herunder må eleverne lære, at der kan og skal være forskel på de afgørelser den enkelte lærer tager, inden for de givne rammer.

De/frie rum

Der skal være plads til at den enkelte elev kan afprøve egne og andres muligheder, men de fastlagte rammer skal have en sådan karakter, at respekten for den enkeltes særegenhed fastholdes sammen med respekten for fællesskabet og dets rammer.

Argument og straf

Straf, herunder bortvisning er principielt af det onde og bruges kun, hvor argumentet ikke længere slår til.

Bortvisning

Bortvisning finder kun sted, når det vurderes, at vi ikke kan nå længere og skal primært begrundes i, at den bortviste elev udviser en decideret destruktiv adfærd.

Praktiske opgaver

Køkken

Formål

Formålet med køkkenundervisningen er

- at eleverne lærer at tage et medansvar for "den daglige mad"
- at eleverne får en fornemmelse af de forskellige arbejdsprocesser i køkkenet
- at eleverne får en fornemmelse af, hvad der er rigtig og sund kost

Form

Eleverne er i køkkenet i én hel uge ad gangen. Der er 4-5 elever i hver uge. Eleverne er altså taget ud af den normale undervisning, de uger, hvor de hjælper i køkkenet.

Rengøring

Formål

Formålet med at lade eleverne deltage i den daglige rengøring er primært give dem et medansvar også for, at skolen er ren, og at de praktiske ting i hverdagen klares.

Formålet er også en økonomisk besparelse.

Form

Skolen er delt op i rengøringsområder. Hver familie har ansvaret for sit rengøringsområde. Dvs., at familien har ansvaret for, at området til enhver tid er rent, og at evt. skader udbedres. Den enkelte familielærer har her det endelige ansvar. Aftørring af borde og afrydning, opvasken efter aftensmad og aftenkaffe klares af vagthavende familie". De vagthavende lærere har her det endelige ansvar.

Familielærerens funktion

Medborgerskab er et centralt ord og begreb, når talen falder på Efterskolens dannelsesprojekt. I denne sammenhæng indgår vores måde at organisere os i familier til forståelsen af medborgerskabet.

- Samhørighed
- Ejerskab
- Indflydelse og medbestemmelse
- Ansvar og pligt.

Det er familielærerens opgave at italesætte disse temaer i sin familie således, at emnet dels perspektiveres i den nære sammenhæng (på skolen), men også i et globalt samfundsperspektiv.

Til et efterskolefællesskab, og derfor også i familiesammenhænge, er der praktiske opgaver, som skal iagttages som en fælles opgave, men som varetages af den enkelte. Den enkelte knyttes altså til fællesskabet via sin vilje og evne til at løse individuelle opgaver. Denne vinkel på opgaverne er vel ofte mere et voksenperspektiv end elevernes. I alle tilfælde en forståelse, der først etableres sent i skoleåret. Des mere er det oplagt også her ikke blot at være ordets hører, men også dets gøre. Familielærerens gode eksempel solidariserer sig med elevens opgave – og derfor også eleven selv. (ansvar og pligt / individuel og fælles). Familiens anliggende er et fælles anliggende. Det lykkes ikke altid! Derfor er samtalen, både med den enkelte og med familien, helt afgørende.

I øvrigt er det jo familielærerens opgave

- At sikre / arbejde for "sine" elevers tryghed og duelighed i det store fællesskab.
- At weekendsedlerne udfyldes til tiden,
- Ajourføre opgavelister, navneskilte og andre elevopgaver, som evt. kan have betydning for andres opfølgning.
- At tjekke værelser m.v. for oprydning og rengøring. *Jævnligt* – og altid om "fredagen"
- At fremme en god forældrekontakt

Noget om køkken, spisesal og måltider...

Alle hovedmåltider er obligatoriske

Morgenmad

Vi opfordrer eleverne til at spise morgenmad.

Man må IKKE tage mælkekarton ned til bordene.

Eleven er selv ansvarlig for afrydning.

Formiddagsvogn

Der serveres gulerødder / rugbrød / leverpostej / kaffe / te i hall'en

Eget krus skal medbringes!

Middagsmad

Måltidet begynder fælles.

Bordformand henter først mad, når der er ro i spisesalen, maden er præsenteret og kørt helt ind i spisesalen og der bliver sagt "værsgo".

Dressing, smør m.v. som tilhører til måltidet og som er placeret på ta'selv bordet må kun hentes til eget forbrug!

Skriftlig anvisning af bordformandens job følges.

Beskeder fra elever og lærere gives efter måltidet. (INGEN efterlysninger) – og ingen forlader spisesalen, før der er sagt "velbekom".

Vagtlærer sikre at bordformanden har gjort "rent bord".

Selvom nogen synes det er ubehageligt at bruge en mikrofon i spisesalen, så skal der MEGET lidt "mudder-snak" til i krogene, før en enkelt lille besked forsvinder ud i ingenting! Eleverne anbefaler vi bruger den trådløse mikrofon!

Frukt

Et stk. pr. mand som tilbydes i eftermiddagspause.

Aftensmad

Eleverne henter mad holdvis efter anvisning af vagtlærer.

Mælk hentes kun glasvis fra mælkekøleren. Man må IKKE tage mælkekarton ned til bordene.

Køkkenets anvisninger skal følges m.h.t. spec. retter – mængder pr. pers.

Bordformand fra hver familie vælges evt. på familiemødet for en uge af gangen til frokost og aftensmad.

Skriftlig anvisning af bordformandens job følges.

Aftenkaffe

Også her gælder det, at det, der serveres i spisesalen, indtages i spisesalen.

Elevkrus, der bringes ud af spisesalen bringes umiddelbart efter brug tilbage.

Kun aftenkaffedukse har adgang til køkkenet.

Se i øvrigt vagtlærerfunktion.

Der er mulighed for at benytte gangenes tekøkkener til små mellemmåltider.

De hygiejniske forhold samt oprydning i tekøkkenerne er elevernes ansvar. Misligholdes tekøkkenerne, kan det medføre lukning.

(Familier, der har tekøkkener som ansvarsområde, kan ikke frasige sig oprydning- og rengøringsansvaret.)

Pizzabestilling og lignende udefra er normalt ikke tilladt.

Der spilles kun musik på køkkenets.

Gæster kan, mod forudbetaling og efter aftale med køkkenet, spise med.

Service kan kun lånes efter aftale med køkkenet.

Lærertilsyn

07.00:	Duksene møder i køkkenet.	HB/BB (Mandag: Weekendvagten/modtagevagten)
07.25-07.45	Morgenmad.	HB/BB (Mandag: Weekendvagten)
	Syge melder sig personligt til HB i hall senest 7.15	
	Værelseskammerat sørger for mad til den syge. Ta'r bakken med tilbage.	
08.00-08.15:	Tv-avis i foredragssalen	HB/BB foretager morgentilsyn. Syge (evt. oversovere) m.v.
08.15-08.35:	Fortælletime i foredragssalen.	(Mandag, tirsdag og onsdag)
08.40-09.35:	Undervisning.	
09.40-10.00:	Morgensang.	Kort gennemgang af døgnets program Mandag: Ugens program.
10.15-12-15:	Undervisning.	
12.15-13.00:	Middagsmad	Hovedvagt leder måltid. Postudlevering. Opmærksom på syge elever.
13.00-16.15:	Undervisning (Fredag 15.10)	
14.00-14.15:	Pause	
16.00:		Hovedvagten tiltræder. Runderer, tilser syge, gør sig synlig, passer telefon osv.
17.30:		2 alm. vagter tiltræder.
17.30:	Aftensmad	Hovedvagt leder måltid + fællesbeskeder. (Ikke glemte sager!)
18.15-19.15:	Tilbud om lektiecafe	
20.30-21.00:	Aftenkaffe.	Vagtlæreren låser op og i til kaffevogn. Depot skal altid være låst. Er i spisesalen under aftenkaffen. Sikrer oprydning.
21.15-21.30:	Daglig områderengøring.	Vagtlærerne tjekker områderne.

		Køkkenet låses af. Nøgle udleveres til lukkevagter.
21.40:	Aftensang.	Aftensang ved hovedvagten.
Efter aftensang:	Ned på gangene.	Vagtlærerne er på gangene.
22.30:	På egne værelser og go 'nat.	Vagtlærerne sikrer nattero.
		Hovedvagten skriver vagtdagbog.
		Sætter service m.m. fra lærerværelset i køkkenet –
		Omstiller telefon til BB. Sætter alarmen til, slukker lys og låser hoveddør.
		Hovedvagt går sidste tur på gangene før han/hun slutter vagten 23.45.
24.00-07.00		HB/BB nattevagt